

Till: RISE – Research Institutes of Sweden
Miljörevisor Lena Jönsson

Datum: 2025-04-14

Angående: Begäran om granskning av Lyreco Sveriges hållbarhetskommunikation och regelefterlevnad i förhållande till ISO 26000 och EU:s Green Deal

Bästa RISE,

Vi skriver till er i egenskap av aktör med insyn i kemikalie- och hållbarhetsfrågor, för att uppmärksamma ett antal allvarliga diskrepanser mellan **Lyreco Sveriges hållbarhetsredovisning 2024** och företagets **faktiska marknadsbeteende och leverantörshantering**.

Lyreco har enligt blivit verifierade mot ISO 26000 och utger sig i rapporten för att vara pionjärer inom utfasning av farliga kemikalier och hållbar konsumtion.

Efter att ha granskat deras arbete i praktiken vill jag dock uppmärksamma följande punkter som motverkar dessa påståenden och därmed kan utgöra **brott mot ISO 26000-principerna, CLP-förordningen och Green Claims-förordningen (EU 2024/825)**:

1. Falsa green claims om hållbarhetsarbete

I rapporten påstår Lyreco att man arbetar aktivt för att fasa ut farliga kemikalier och vägleda kunder mot mer hållbara val. I praktiken:

- Rekommenderas **klassificerade farliga kemikalier** till kunder som uttryckligen efterfrågar **oklassificerade** alternativ.
- Enligt CLP-förordningen (EG nr 1272/2008) ska farliga kemikalier märkas tydligt med relevanta faropiktogram, faroangivelser och säkerhetsinformation **innan** och **vid** överlåtelse. Syftet är att säkerställa att mottagaren av produkten får tillgång till tillräcklig information för att kunna fatta informerade, säkra och hållbara beslut.

Trots detta saknas sådan märkning i Lyrecos digitala försäljningskanal vid försäljning av kemikalier, inklusive alkoholbaserad handdesinfektion. Denna brist innebär att kunderna inte får den information de enligt lag har rätt till – varken vad gäller farosymboler eller tydlig kommunikation om klassificering och risker enligt CLP.

Kemikalieinspektionen betonar att den **visuella exponeringen av faropiktogram och varningstext** ska ske i samband med marknadsföring och överlåtelse, särskilt vid digital handel, vilket Lyrecos nuvarande presentation inte lever upp till.

Detta väcker frågor om både lagligheten i marknadsföringen och överlåtelsen, samt trovärdigheten i företagets hållbarhetskommunikation.

2. Osanna påståenden om sortimentsbredd och valmöjligheter

Vid en granskning av Lyreco:s kemikaliesortiment i företagets digitala försäljningskanaler framkommer att hållbara, icke-klassificerade alternativ i standardförpackningar helt eller delvis saknas. Detta gäller särskilt produkter för hygien- och rengöringsändamål, där utbytbara och mindre farliga alternativ enligt substitutionprincipen bör prioriteras.

Trots detta kommunicerar Lyreco till Konkurrensverket att företaget erbjuder ett "brett sortiment" och att man "hör sammar marknads efterfrågan". Denna kommunikation är vilseledande, då produktvalet i praktiken är begränsat till faroklassificerade produkter som ofta saknar fullständig CLP-märkning vid överlåtelse via e-handel.

I samma tidsperiod som Lyreco blivit uppmärksammat i media gällande obetalda skatter relaterade till kemikalieprodukter, har icke-klassificerade alternativ utslutits från sortimentet. Istället har kunder aktivt konverterats till faroklassificerade alternativ – trots att bevisligen säkrare, icke-klassificerade produkter existerar på marknaden och tidigare har funnits tillgängliga.

Detta strider mot CLP-förordningens syfte att skydda användare och miljö, mot EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet, och mot grundläggande marknadsrättsliga principer om transparent konkurrens och rättvis marknadstillgång.

3. Oacceptabelt agerande från ansvariga personer

Vid ett samtal mellan tillverkare och Lyreco:s representant Ola Thorwalls har följande uttryck använts:

"Hör du vad jag säger??"

Under ett dokumenterat samtal med representant Ola från Lyreco höjer han rösten vid minst tre tillfällen och uttrycker tydligt att leverantören omedelbart ska upphöra med att kontakta Lyreco:s kunder – i detta fall upphandlingscentralen Adda – i syfte att påpeka att produkter som säljs via Lyreco saknar korrekt skattehantering.

Leverantören i fråga hade kontaktat en kund – en upphandlingscentral som ansvarar för produktinköp till ett stort antal av Sveriges kommuner – för att uppmärksamma allvarliga brister gällande utebliven skatt på vissa kemikalieprodukter i Lyreco:s sortiment.

Ola beskriver att Lyreco arbetat i **flera decennier för att erhålla ramavtal med Adda**, med ett affärsvärde på flera hundra miljoner kronor årligen. Han förmedlar därmed ett underförstått hot att denna affärsrelation inte får störas, även om det rör allvarliga lagöverträdelse såsom obetalda skatter på kemikalieprodukter.

Vidare gör Ola ett tydligt påstående om Lyreco's **dominerande ställning som marknadsledande aktör**, och understryker att **leverantörer som inte fogar sig efter företagets krav kommer att uteslutas från vidare affärssamarbete**.

- **Otillbörlig påverkan och affärshot**, som är oförenliga med god affärssed.
- **Missbruk av dominerande ställning**, i strid med artikel 102 i EUF-fördraget samt 2 kap. 7 § konkurrenslagen (2008:579).
- **Försvårande av substitution och marknadstillgång**, vilket strider mot EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet.
- Ett potentiellt fall av **tystnadskultur och repressaliekultur**, som kan avskräcka leverantörer från att uppmärksamma allvarliga brister i produktmärkning, skatt och CLP-efterlevnad.

Denna dokumenterade kommunikation visar på en osund affärsmodell där ekonomisk styrka används för att påverka informationsflödet till upphandlande myndigheter, samt att leverantörer som lyfter hållbarhets- eller efterlevnadsfrågor riskerar att uteslutas.

Detta är ett allvarligt uttryck för **bristande affärsetik och påtryckningar** gentemot mindre leverantörer, och motsäger bolagets uppförandekod samt åtaganden i ISO 26000 och FN:s Global Compact.

När Konkurrensverket inleder ett tillsynsärende i frågan får myndigheten information från Lyreco som motsvarar det som kommuniceras i företagets hållbarhetsrapport – att man erbjuder ett brett sortiment och möter marknadens efterfrågan. I det enskilda fallet är detta dock inte sant. Sortimentet har smalnats av, hållbara produkter har uteslutits och leverantörer tystas när de lyfter fram dessa förhållanden.

Detta kan utgöra:

- **Vilseledande uppgifter till tillsynsmyndighet**
- **Greenwashing**, enligt EU:s nya direktiv mot vilseledande miljöpåståenden
- Ett fall där **konkurrensen hämmas**, då substitution mot säkrare kemikalier aktivt blockeras trots efterfrågan

Leverantören har erhållit information från flera andra medarbetare på Lyreco som bekräftar att det är en **begränsad grupp av enskilda mellanchefer** som valt att agera på det sätt som beskrivits tidigare – att motverka hållbara alternativ och blockera direktkontakt mellan leverantörer och kunder.

Vidare har det framkommit att det finns ett **missnöje bland representanter på fältet**, som ser att **några mellanchefer driver en egen agenda** och inte lyssnar på marknadens behov eller strävar efter att arbeta med hållbara lösningar. Denna interna klyfta mellan fältets representanter och ledningens beslut har lett

till en situation där **marknadens efterfrågan på hållbara produkter inte tillgodoses** trots att medarbetare som möter kunderna ser behovet och potentialen för ett hållbart sortiment.

Denna interna dynamik påverkar inte bara företagets externa kommunikation utan kan också vara ett hinder för en långsiktig omställning mot mer hållbara affärsmetoder och produkter. Det handlar inte enbart om strategiska beslut på ledningsnivå, utan också om hur intern kultur och beslutsfattande påverkar **implementeringen av företagets hållbarhetsmål**.

4. Systematisk snedvridning av marknaden

Exempel visar att Lyreco aktivt blockerar direktkontakt mellan leverantör och kund, även i de fall där Lyreco tidigare själva valt att inte saluföra produkten. När leverantören ifrågasätter om det är tillåtet att kommunicera produktens värde och egenskaper till marknaden – trots att distributionen sker via Lyreco – får denne besked att det är **Lyreco som ansvarar för all kundkommunikation** och att leverantören **inte ska blanda sig i relationen med Lyreco's kunder**.

Detta innebär i praktiken en **avskärmning från slutkunden**, där leverantörens möjligheter att kommunicera evidensbaserade hållbarhetsfördelar, substitutionspotential eller innovationsvärde är kraftigt begränsade.

Samtidigt har det i interna samtal konstaterats av Lyreco's säljkår att de **saknar kunskap, tid och möjlighet** att kommunicera hållbara alternativ, då deras arbete till stor del går ut på att "släcka bränder" snarare än att proaktivt främja hållbara lösningar.

Konsekvenserna blir:

- **Brist på neutral och fullständig information till kunden**, särskilt i offentlig upphandling där miljömässiga kriterier ska beaktas.
- **Systematisk marginalisering av innovativa och icke-klassificerade produkter** till förmån för enklare, befintliga alternativ som ofta är faroklassificerade.
- **Hinder för substitution enligt REACH och CLP**, då informationsvägar om säkrare alternativ blockeras.

Denna form av strukturell informationsbegränsning är direkt oförenlig med kraven i CLP-förordningen, REACH och direktiv om offentlig upphandling – där tillgång till korrekt produktinformation är en förutsättning för att göra miljö- och hälsomässigt hållbara val.

5. Tidigare kända överträdelser och problem med farliga kemikalier

- **Böter för transport av brandfarlig desinfektion utan tillstånd.**
- **Lagrar produkter utanför kontoret i containers p.g.a. brandrisk.**

Dessa incidenter visar att kunskapen om risker finns – men man **väljer att inte ersätta farliga produkter med säkra alternativ**, trots att dessa finns tillgängliga och är efterfrågade av kunder.

6. Underlåtelse att stödja vårdinrättningar trots efterfrågan inom upphandlat avtal

I ett konkret fall uttryckte en svensk vårdinrättning önskemål om att köpa in säkra, icke-klassificerade desinfektionsprodukter via Lyreco, inom ramen för ett redan **upphandlat avtal**.

Trots detta valde Lyreco att inte stödja sjukhusets önskemål och vägrade inkludera produkterna i sin logistik.

Detta innebär ett direkt **hinder för vården att få tillgång till säkrare kemikalier**, och går emot Lyrecos egna åtaganden om att "stödja kunder i att göra mer hållbara val".

7. Borttagning av påfyllningslösningar – till förmån för låsta plastsystem

Trots att Lyreco i sin hållbarhetsrapport uttrycker stöd för **EU:s 3R-principer** (Reduce, Reuse, Recycle) och vikten av **påfyllningsbara system**, har man i praktiken valt att ta bort just sådana lösningar för desinfektion från sitt sortiment.

Dessa har ersatts med produkter som bygger på **låsta, engångsbundna plastsystem** som leder till ökat avfall, i detta fallet i regel farligt avfall, och begränsad frihet för kunden. Genom att utesluta ej klassificerade produkter minskar möjligheten till att arbeta med påfyllning då ex. Brandfarliga kemikalier kräver tillstånd för så kallad "öppen hantering", förutom de risker det skapar i arbetsmiljön.

Detta står i direkt motsats till både **hållbarhetsrapportens innehåll** och **EU:s kemikaliestrategi för en giftfri miljö**, som tydligt uppmanar till att främja system som minskar plastanvändning och avfall genom återanvändning.

8. Lyreco säljer oskattad handsprit

Det har framkommit att Lyreco, som en upphandlad leverantör, inte säkerställer att deras befintliga leverantörer av alkoholbaserad desinfektion följer de lagstadgade kraven för skattehantering. Detta inkluderar försäljning av oskattad handsprit, vilket innebär en överträdelse av punktskatten för bekämpningsmedel. Då punktskatten för dessa produkter är en miljöskatt med syfte att minska mängden farliga kemikalier är det särskilt allvarligt. Det skapar inte bara onödiga utsläpp och risker för miljön utan även en osund konkurrens på marknaden.

Begäran

Med hänvisning till ovanstående redogörelse önskar vi att RISE som certifierande organ för Lyrecos miljöcertifiering omgående initierar en oberoende granskning av hur Lyrecos faktiska verksamhet förhåller sig till de miljö- och hållbarhetskrav som ligger till grund för certifieringen.

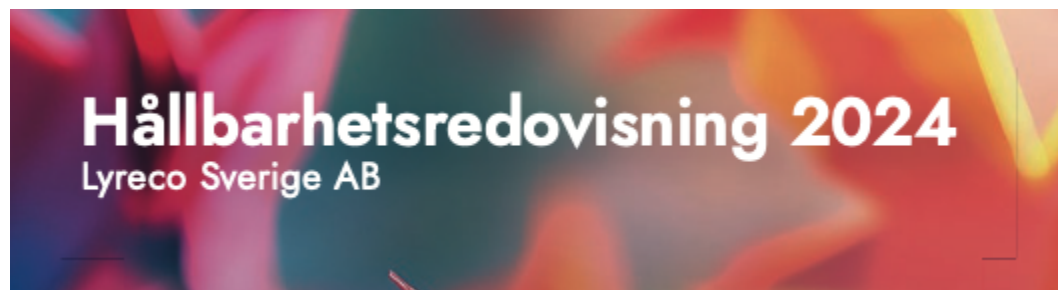
1. **Gör en oberoende granskning** av Lyrecos efterlevnad av ISO 26000:2021 enligt egendeclarationen.
2. **Verifierar att påståenden i deras hållbarhetsrapport är förenliga med faktisk marknadsföring** enligt EU:s Green Claims-krav.
3. Säkerställer att marknadsföring av produkter via Lyrecos uppfyller kraven i CLP, REACH och Miljöbalken.

Med vänliga hälsningar,

Anders Karlsson

Ordförande Branschorganisationen för Grön Hygien och Rengöring (BGHR)

anders@bghr.se

Kemikalier

I linje med våra åtaganden enligt ISO 14001, ISO 9001 och ISO 26000, engagerar sig Lyreco Sverige systematiskt i kemikaliefrågor och intressentkrav kopplade till kemikalier. Genom att utföra regelbunden granskning av kemiska ämnen i våra produkter säkerställer vi överensstämmelse med både lagar och våra kunders förväntningar.

Vi upprätthåller en nära dialog med våra tillverkare och distributörer, förankrade genom juridiskt bindande avtal, för att garantera ansvarsfullhet och öppenhet i vår produktionskedja. Vår riskhantering inkluderar analys och regelbundna kvalitetskontroller av potentiellt kemikalieinnehåll i respektive produktkategori, vilket säkerställer ett systematiskt arbete.

i REACH och därför arbetar vi med att ständigt finna nya alternativ till berörda artiklar. Med det påskyndar vi, tillsammans med våra kunder, en snabbare utfasning av ämnena än den legala kravbilden.

Som en del av vårt engagemang för att minska miljöpåverkan ingår vi i erkända forum för att hålla oss uppdaterade kring "best practices". Vi är bland annat medlemmar i Kemaliegruppen via RISE.

Våra målsättningar inkluderar att:

- Erbjuder fler kundorienterade och mer hållbara lösningar
- Minimera koldioxidutsläpp
- Arbeta för ett cirkulärt samhälle

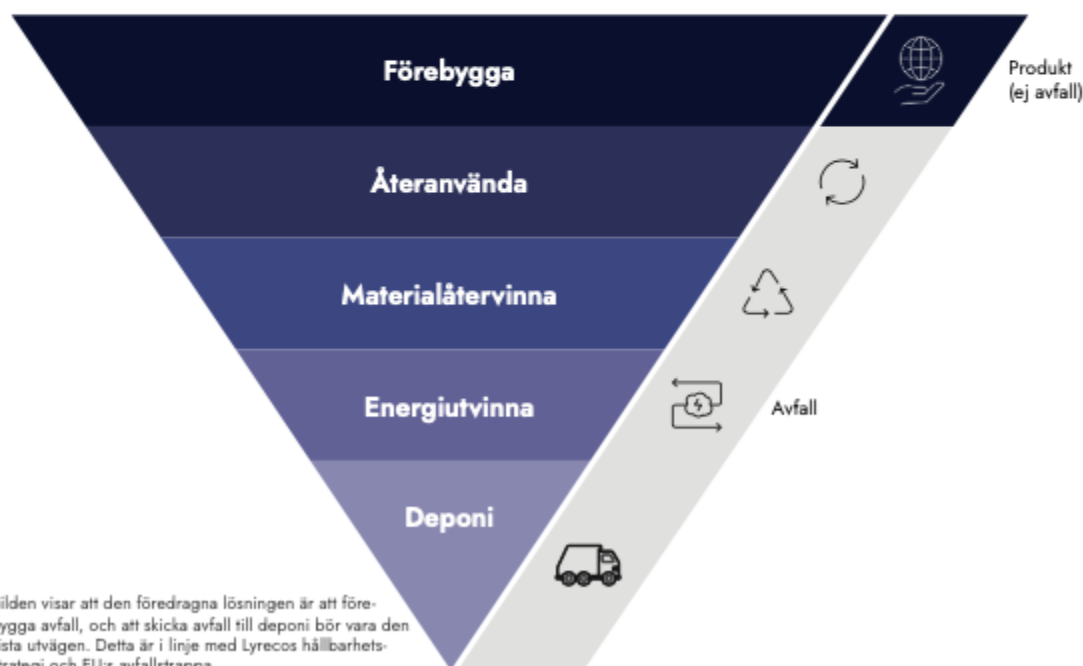

Under 2025 ska vi bland annat fortsatt minska vår klimatpåverkan, fasa ut farliga kemikalier, öka försäljningen av tredjepartscertifierade produkter och produkter utav återvunnet material, samt starta innovativa cirkulära tjänster i samarbete med partners.

Cirkulära lösningar

Vi arbetar aktivt för att minimera avfall genom att vägleda våra kunder mot mer hållbara val. Detta inkluderar att uppmuntra användningen av påfyllningsbara produkter, samordna små beställningar och välja produkter av hög kvalitet. Vi främjar cirkulära lösningar och hade som mål att genomföra minst ett pilotprojekt under 2024.

Vår strategi för att minimera avfall är i linje med EU:s avfallstrappa.

Bilden visar att den föredragna lösningen är att förebygga avfall, och att skicka avfall till deponi bör vara den sista utvägen. Detta är i linje med Lyrecos hållbarhetsstrategi och EU:s avfallstrappa.

”

Under året har vi arbetat nära våra leverantörer för att hitta produkter och lösningar som hjälper oss att minska vår gemensamma klimatpåverkan.

Vi har även fokuserat på att hitta produkter som lever upp till kraven för miljömärkning.

Kort och gott, produkter som kommer från leverantörer som vill vara med oss på vår hållbarhetsresa. Det ger resultat!

Vi ser med spänning fram emot 2025 och lansering av vår Repair & Recovery tjänst för den breda marknaden.

Ola Thorwalls, Merchandising Director,
Lyreco Sverige

I relationen till våra kunder har vi ett ansvar att främja och erbjuda produkter som möjliggör mer hållbara val. Vi behöver ständigt vara lyhörda för våra kunders behov för att hitta lösningar som kan bidra till en ökad livslängd på deras inköpta produkter.

Detta innefattar att vi, där vi har möjlighet, är delaktiga i designfasen, och att vi hjälper kunden att i så stor utsträckning som möjligt välja ett sortiment som är anpassat efter deras behov. För att kunna påverka produkterna ur ett livscykelperspektiv är samarbetet med våra leverantörer avgörande.

Inga farosymboler eller texter gällande farorna som produkten innefattar som enligt lag ska kommuniceras finns att ta del av för kunden vid tillfället för överlåtelsen.

Produkter

Sök i Produkter

(0) / kr 0,00

Hem > Produkter > Städ och hygien > Desinfektionsmedel > Handdesinfektion > DAX Handdesinfektion Clinical 600ml

Visa priser

Inkl.moms

Exkl.moms

DAX Clinical mycket effektiv mot bakterier, jästsvamp och olika typer av virus. En god handhygien och rutinemässig användning av handsprit är mycket viktigt för att förebygga smittspridning....

[Läs mer](#)

Enhet

St (1)

Kartong (15)

Pall (720)

kr 36,00

36,00 PR ST

1

LÄGG I VARUKORG

0,854 kg CO2e/ST
Läs mer om produktens klimatavtryck

1068 på lager

Lager i butik

PRODUKTINFORMATION

DAX Clinical mycket effektiv mot bakterier, jästsvamp och olika typer av virus. En god handhygien och rutinemässig användning av handsprit är mycket viktigt för att förebygga smittspridning.

För effektiv desinfektion av händer inom sjukvården, tandvården, äldreboenden, livsmedelssektorn etc. Mycket lämpligt att även ha hemma för att stoppa smittspridningen mellan familjemedlemmar när det är perioder med influensa, förkylning och vinterkräksjuka eller när man är på resande fot och inte har tillgång till tvål och vatten.

Hygienisk handdesinfektion som innehåller 75 vol% denaturerad etanol. Desinfektionen innehåller två olika återfuktare och är kliniskt testad att klara dagligt vårdarbete, tack vare återfuktningen kan denna handdesinfektion användas dagligen. DAX Clinical handdesinfektion är även mycket effektiv mot bakterier, jästsvamp och olika typer av virus, så som influensavirus, HIV och Murine Norovirus. Utprovad i samarbete med svensk sjukvård och testad enligt EN 1500, EN 13727, EN 13624, EN 14476 (ej polio) och EN 14348.

- Innehåller 75 vol% denaturerad etanol
- pH-värde: ca 7-10 (koncentrat)
- Utseende: Klar, flytande vätska

TILLBEHÖR

Artnr: 106725
DAX Dispenser för pump spray 600ml, rostfritt stål och plast
kr 179,00

Artnr: 1531477
DAX Dispenserhållare för vägg rostfritt stål 600ml
kr 185,00